

Rasmus Buus Thuge
Bøgevej 6
7470 Karup J

Tilladelse til at indvinde overfladevand fra Over Trop Bæk til Torp Lystfiskersøer

Viborg Kommune meddeler hermed fornyet tilladelse efter vandforsyningsloven til indvinding af overfladevand fra Over Trop Bæk til Torp Lystfiskersøer på matr.nr. 3f Torp Gde., Karup. Indvindingsstedet findes lige vest for Åhusevej på matr.nr. 3a Torp Gde., Karup.

Denne tilladelse erstatter tidligere meddelte tilladelse af 27. november 2012, der hermed er bortfaldet.

Tilladelsen gives på følgende vilkår

1. Tilladelsen er gyldig fra d.d. til den 4. juli 2035.
2. Indvindingen må kun anvendes til drift af Torp Lystfiskersø, Åhusevej 57, 7470 Viborg, matr.nr. 3f Torp Gde., Karup.
3. I Over Trop Bæk er medianminimumsvandføringen (Qmm) 4 l/s. Der skal til hver en tid opretholdes medianminimumsvandføring (Qmm) i bækken. Kommer vandføring under medianminimum skal indvindingen helt ophøre. Den årlige vandindvinding må maksimalt være 126.144 m³.
4. I tilfælde af der ikke indvindes vand eksempelvis under reparationer/vedligeholdelse af fiskesøerne må der ikke indvindes vand til andre formål.
5. Anlægget skal være indrettet således, at det ikke virker hindrende for vandets frie løb samt besværliggør eller hindrer vandløbets vedligeholdelse.
6. Anlæggets sikres en adskilles fra vandløbet ved at opretholde en træplade på højkant, der minimum måler 50x20 cm. Pladen skal stilles parallelt med vandløbets længderetning. Der sikres en åbning fra hjørnet af betonbygværket og ud til træpladen på 20 cm.

Det bemærkes, at tilsidesættelse af de stillede vilkår kan indebære, at tilladelsen tilbagekaldes uden erstatning jf. vandforsyningslovens § 34.

Dato: 04-07-2025

Sagsnr.: 22/26092
Sagsbehandler: vpflr

Direkte tlf.: 87 87 55 59
Direkte e-mail: flr@viborg.dk

Side 1 af 12

Lovgrundlag

Tilladelsen er givet efter vandforsyningsloven §§ 20-22 (LBK nr. 1149 af 28. oktober 2024).

Erstatningsbestemmelser

Efter vandforsyningslovens § 23 er ejeren af vandindvindingsanlægget erstatningspligtig for skader, der under anlæggets etablering og drift voldes i bestående forhold som følge af forandringer i vandføringen i vandløb eller vandstanden i søer m.v.

I mangel af enighed afgøres erstatningsspørgsmål af taksationsmyndighederne.

Ansøgning

Viborg Kommune har den 18. august 2022 modtaget en ansøgning om fornyelse af tilladelse af indvinding af vand fra Over Torp Bæk til to lystfiskesøer. Der er ansøgt om at indvinde 25 % af vandføringen ved stemmeværket i Over Torp Bæk.

De to Lystfiskersøer er oprindelig etableret i forbindelse med ansøgning fra 1989 på et areal, hvor det tidligere Torp Dambrug lå. Samtidig gav den daværende Karup Kommune den 8. marts 1990 tilladelse til projektet, som også indeholdt en forlægning af Over Torp Bæk over 130 meter.

Beskrivelse af anlæg

Vandet indtages på glat strøm styret af det stemmeværk der findes umiddelbart ude i Over Torp Bæk ud for indvindingsområdet. Der er i de senere år udlagt granitskærver og håndsten således at vandet indtages på fra nedstrømssiden (se billeder i bilag 1). Vandet bliver således indtaget i et s-formet forløb. Bundbredden vurderes at være 0,2 m og en vanddybde på 0,1 m samt et fald på 1 promille.

Efter møde med ansøger den 19. juni 2025 har ansøger indsendt en projektændring, hvor bygværkets afskærmning mod hovedstrømmen sikres med et stykke træ på højkant så der ikke kommer ekstra vand eller fisk ind i indløbet.

Kommunens vurdering

Vandforsyningsloven

Formålet med vandforsyningsloven er blandt andet at sikre, at udnyttelsen og den dertil knyttede beskyttelse af vandforekomster sker efter en samlet planlægning og efter en samlet vurdering.

Det vurderes, at vandindtaget i Over Torp Bæk ikke påvirker udnyttelsen og beskyttelsen af overfladevand. Dette uddybende beskrevet herunder.

Miljømål, naturbeskyttelseslov og international naturbeskyttelse

Over Torp Bæk, forsyner to lystfiskersøer med vand, hvorefter vandet levers tilbage til vandløbet. Hele bækken er privat vandløb.

Over Torp Bæk er målsat til god økologisk tilstand i vandområdeplanerne 2021-2027. Den samlede aktuelle tilstand af vandløbet er gengivet i tabellen herunder.

Den samlede tilstand er Ringe primært på grund af tilstanden for fisk.

Det vurderes, at den nye måde at indtage vandet på vil sikre, at nedstrømstrækkende smolt ikke finde ind i indvindingsgrøften. Desuden indtages

så begrænset en vandmængde (læs mere i afsnittet om vandmængde) at der heller ikke bliver en falsk lokkestrøm for fisk som trækker op i vandløbet.

DK Vandområde ID: o6581

Samlet økologisk tilstand/potentiale:	Ringe økologisk tilstand
Bemærkning til samlet økologisk tilstand/potentiale:	Miljøkvalitetskravet er overskredet for et eller flere nationalt specifikke miljøfarlige forurenende stoffer
Kemisk tilstand:	God kemisk tilstand
Økologisk tilstand/potentiale, planter (makrofyter):	Ukendt
Økologisk tilstand/potentiale, smådyr (bentiske invertebrater):	Høj økologisk tilstand
Økologisk tilstand eller potentiale, alger (fytobenthos):	Ukendt
Økologisk tilstand/potentiale, fisk:	Ringe økologisk tilstand
Økologisk tilstand/potentiale, nationalt specifikke stoffer:	Ikke-god økologisk tilstand

Bækken, der er ca. 1,5 km lang, starter ved gravhøjene 0,5 km nordøst for Korshøje og løber i vestlig retning til Karup Å. Bækken er på den øverste del 80 cm bred, 5 cm dyb og har jævnt strømmende vand og sandet bund. Ret monoton og næsten uden fiskeskjul p.g.a. hård vedligeholdelse. Ca. halvvejs ned til vejbroen følger en strækning mindre påvirket af vedligeholdelsen. Profilet er 1-1,5 m bredt, men heri bugter sig en 0,5 m bred, varieret strømrende med gode skjul i form af huller, udhulede brinker, grøde og overhængende urter. Strømmen er god, men bunden sandet. Kun på en 25 m lang strækning 300-400 m opstrøms vejen findes grusbund. Vest for Åhusevej er vandløbet stuvet op ved et opstemningsværk, som dog på bagsiden er fyldt op med sten og grus. Opstemningen sikre vand til driften af Torp Lystfiskersø. Efter ca. 280 meter kommer vandet fra fiskesøerne tilbage til vandløbet. Herfra og ned til munden i Karup Å (ca. 100 m) er bækken ca. 1 m bredt, 20-25 cm dybt vandløb med frisk strøm og grusbund.

Natura 2000

Indvindingsstedet er ikke beliggende i et Natura2000 område, men 280 m nedstrøms for indvindingsstedet findes habitatområde 40: Karup Å, Kongenshus og Hessellund Heder. Udpegningsgrundlaget er bl.a. Odder, Bæklampret, Havlampret, Flodlampret, og Grøn kølleuldsmed. Selvom indvindingspunktet er beliggende udenfor habitatområdet kan det påvirke de vandrende akvatiske arter som benytter områder udenfor habitatområdet i deres livscyklus. Arter som er relevant at inddrage i denne vurdering er Bæklampret, Havlampret, Flodlampret, og Grøn kølleuldsmed.

Grøn Kølleguldsmed (*Ophiogomphus cecilia*) lever i nymfestadiet som rovdyr og jager andre smådyr. Artens fødegrundlag er afhængigt af en intakt og artsrig bundfauna, som igen forudsætter god vandkvalitet og fysisk variation i vandløbet (f.eks. grusbanker og lavvandede stryg). Grøn kølleguldsmed er en art, der er nært knyttet til rene og iltrige vandløb med grus- og sandbund. I Danmark findes den primært i Jylland, hvor den er tilknyttet større vandløbssystemer som Gudenåen, Karup Å, Storå og Skjern Å. Da Over Torp Bæk er et mindre sidetilløb til Karup Å vurderes det ikke at være et egnet gyde- og opvækstområde for denne art.

Bæklampretten (*Lampetra planeri*) lever hele sit liv i ferskvand og er ikke-vandrende. Den findes typisk i mindre vandløb og har en stationær livsform. Bæklampretter er mindre end de andre arter og bliver sjældent længere end 20 cm. De har en ikke-parasitisk livsstil og lever af alger og organisk materiale i deres larvestadie.

Flodlampretten (*Lampetra fluviatilis*) er en vandrende art, der tilbringer en del af sit liv i havet og vender tilbage til ferskvand for at gyde. Flodlampretter er større end bæklampretter og kan blive op til 50 cm lange. De har en parasitisk livsstil som voksne, hvor de lever af blod og kropsvæsker fra andre fisk. Flodlampretter har en mere robust krop og skarpere tænder sammenlignet med bæklampretter.

Havlampretten (*Petromyzon marinus*) er den største af de tre arter og kan blive op til 120 cm lang. Den tilbringer det meste af sit liv i havet og vender tilbage til ferskvand for at gyde. Havlampretter har en parasitisk livsstil og lever af blod og kropsvæsker fra større fisk. De har en kraftig krop og store, skarpe tænder, som de bruger til at fæstne sig til deres værter.

Både havlampretter (*Petromyzon marinus*) og flodlampretter (*Lampetra fluviatilis*) er kendt for at foretrække større vandløb og floder til deres gyde- og opvækstområder. Da Over Torp Bæk er et mindre sidetilløb til Karup Å vurderes det ikke at være et egnet gyde- og opvækstområde for disse to arter.

Bæklampretten (*Lampetra planeri*) er klassificeret som "LC" (Least Concern) på den danske rødliste, hvilket betyder, at den ikke er truet. Denne vurdering er baseret på dens udbredelse og stabilitet i Danmark.

Denne vurdering stemmer godt overens med Viborg Kommunes egen vurdering af at bestanden af bæklampretter i Karup Å systemet er god. Selvom om enkelte individer skulle finde ind i fiskesøerne via vandindtaget vurderes Bæklampretter ikke at blive påvirket på bestandsniveau. Med den konkrete indretning vurderes det ikke nødvendigt at stille krav om afgitring af vandindtaget.

Der er ikke kendskab til forekomst af bilag IV arter i nærheden af projektområdet. Odderen og Grøn Kølleguldsmed findes i nærområdet og der er mulighed for at damflagermusen også anvender området. For alle arter vurderes projektet at være neutralt.

Med de givne vilkår vurderer Viborg Kommuner, at vandindvindingen ikke vil påvirke bevaringsstatus for udpegningsgrundlaget i Natura 2000-området.

Det vurderes ikke at indvindingen vil medføre en tilstandsændring i Natura2000 området.

Fredning

Projektområdet er ikke beliggende indenfor et fredet område men ca. 280 meter nedstrøms indvindingsområdet er området fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 12/10 1964. Da projektet er beliggende udenfor fredningsområdet vurderes projektet ikke at være i strid med fredningen.

Naturbeskyttelsesloven

Over Torp Bæk er beskyttet efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven. Formålet med beskyttelsen i § 3 er at bevare naturområderne som levesteder for vilde dyr og planter. Alle former for tilstandsændringer i beskyttet natur kræver dispensation. Da sagen handler om en fornyelse vurderes ansøgningen ikke at medføre en tilstandsændring der skal behandles efter naturbeskyttelsesloven.

Vandmængder

For Over Torp Bæk er medianminimum ved stemmeværket er fastsat til 4 l/sek fra Viborg Amts gamle samlerapport fra 1994 over medianminimumsafstrømninger. Ved tilsynet den 16. maj 2025 vurderes middelvandføring at være omkring 15-20 l/s.

En grov beregning foretaget i VASP, viser at dimensionerne omkring indvindingsstedet har en forventet indvinding på omkring 4 l/s. Dette fastsættes dermed som et vilkår i tilladelsen. Denne mængde udgør groft beregnet 25 % af middelvandføringen. Der fastsættes også et vilkår om at der ikke må indtages vand hvis vandføringen i vandløbet kommer under vandløbets medianminimum på 4 l/s.

The screenshot shows the 'Enkelt profil' (Single profile) window in the VASP software. On the left, under 'Parametre' (Parameters), several input fields are visible: 'Bundbredde [m]' (0,2), 'Skrånings anlæg [1:2]' (1,000), 'Bundhældning [0/100]' (1,000), 'Manningstal' (25,000), 'Vandføring [m³/s]' (0,004), and 'Dybde [m]' (0,1). Below these, 'Radius type' is set to 'Hydraulisk'. On the right, a box titled 'Beregnings resultat' (Calculation result) displays the following values: Perimeter m (0,48), Vandspejlsbredde m (0,48), Hydraulisk radius m (0,06), Modstands radius m (0,09), Hastighed m/s (0,12), Kritisk dybde m (0,03), Froudes tal (0,14), Reynolds tal (7200,00), and Strømningstype (Turbulent). At the bottom, a table summarizes the data for a single profile (index 1).

	Radius type	Bredde m	Anlæg	Grad.	VNF m³/s	MAN	Dybde m	T.Areal m²	Peri. m	Hyd.Rad	Mod.Rad	Mid.Hast m/s	Kr.Dybde m	Froud	Reynold	Strømning
1	Hyd	0,200	1,000	1,000	0,004	25,0	0,100	0,03	0,06	0,06	0,09	0,12	0,031	0,14	7200,00	Turbulent

Figur 1: Vandføringsberegning foretaget i VASP.

Mulig kumulativ effekt i forhold til indvindingen

Ansøger har ansøgt om at indvinde vand fra Over Torp Bæk. Der ligger 3-4 grundvandsboringer til markvanding (se bilag 1) indenfor en radius af 1 km. Det nære indvindingsopland er allerede middelmæssigt udnyttet, hvilket betyder at der skal udvise stor forsigtighed ved meddelelse af yderligere tilladelser til vandindvinding.

Da det ansøgte kun udgør en begrænset delmængde af vandet i Over Torp Bæk, samt at vandet føres tilbage igen vurderes det, at tilladelse kan meddeles uden at det forhindrer muligheden for målopfyldelsen i vandløbet.

Kommuneplan

Området er omfattet af kommuneplanens vedrørende bevaringsværdige landskaber, lavbundsareal, naturområder og økologisk forbindelse. Naturværdierne i disse områder skal beskyttes. Beskyttelseshensynet går forud for andre interesser.

Tilladelsen er en fornyelse og der etableres ikke nye anlæg, og derfor vil projektet ikke vil medføre en forringelse af naturværdierne.

Okkerlov

Der er registreret okkerpotentielle områder af klasse 4 (ingen risiko) i hele ådalen omkring Over Torp Bæk. Kun okkerpotentielle områder klasse 1 til 3 er omfattet af lov om okker¹. Det vurderes derfor, at der ikke er risiko for udvaskning af okker i forbindelse med projektet.

Samlet vurdering

Viborg Kommune vurderer dermed, at projektet ikke påvirker natur og miljø negativt.

Vurdering af virkning på miljø

Viborg Kommune har overvejet om projektet skal behandles efter lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM). Men projekt kan ikke henføres til et af punkterne under bilag 1 eller 2 og derfor skal det ikke behandles.

Offentliggørelse

Afgørelsen offentliggøres på kommunens hjemmeside [Høringer og afgørelser - Viborg Kommune](#) dags dato.

Udkast til afgørelse har været sendt i høring hos Fiskeristyrelsen/DTU Aqua, som havde følgende bemærkninger til udkastet:

DTU Aqua har gennemgået det fremlagte udkast til en vandindvindingstilladelse. DTU Aqua har ingen bemærkninger til de grundlæggende vilkår i tilladelsen, men har følgende bemærkning:

Flere forhold i udkastet til en afgørelse er baseret på vurderinger og skøn. Det kan derfor anbefales, at der i vandløbsmyndighedens afgørelse planlægges tilsyn der kan bekræfte, hvorvidt vandindtaget kan forventes kun at have minimal betydning for fiskebestanden i vandløbet. Der bør her være særlig opmærksomhed på vandmængden der løber til søerne i forbindelse med en større forårsafstrømning (smoltnedtræk) samt perioder med lav vandføring, hvor det antages, at der slet ikke ledes vand til søerne. På baggrund af disse tilsyn kan udformningen af vandindtaget så evt. justeres hvis der måtte være behov herfor.

¹ Lov nr. 180 om okker af 8. maj 1985 jf. lovbekendtgørelse nr. 934 af 24. september 2009

På baggrund af bemærkninger fra DTU Aqua har der været dialog med ansøger, som har valgt at lave en projektændring for bedre at sikre at der ikke kommer ekstra vand fra vandløbet og ind i indløbet.

Denne afgørelse tilsidesætter ikke eventuelle servitutter og privatretlige aftaler. Der er med denne afgørelse ikke taget stilling til anden lovgivning.

Hvis der er spørgsmål, er du velkommen til at kontakte mig på tlf. nr. 87875559 eller mail naturogvand@viborg.dk.

Med venlig hilsen

Florian Rasmussen
Biolog

Bilag:

1. **Oversigtskort**
2. **Klagevejledning**

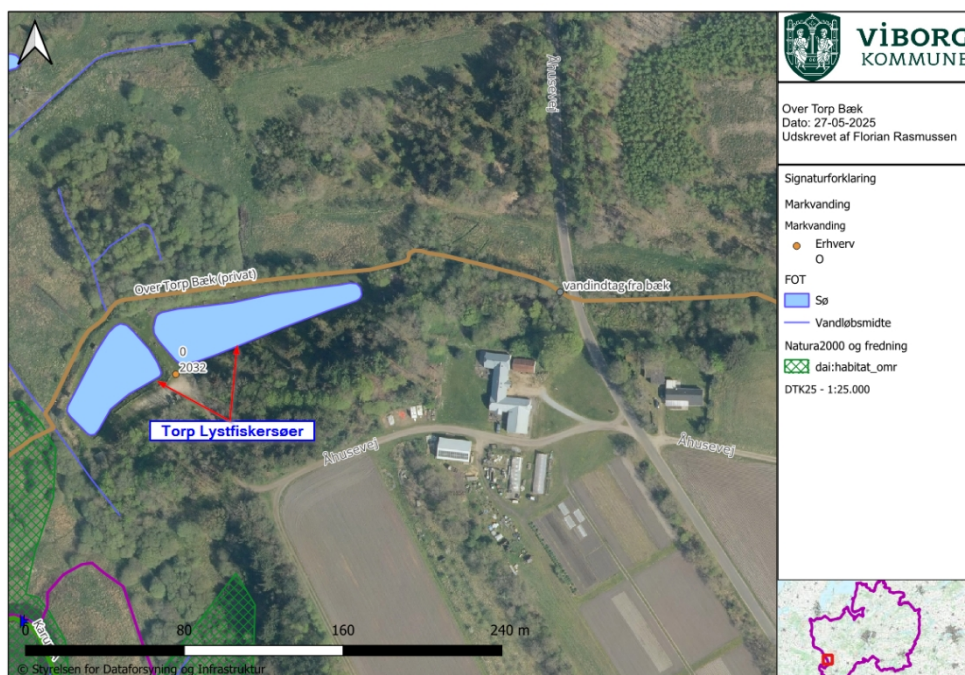
Kopi til:

- Forbrugerrådet Tænk, fbr@fbr.dk
- Danmarks Naturfredningsforening – lokal, dnviborg-sager@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening – national, natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening – lokal, viborg@dof.dk
- Dansk Botanisk forening Jylland, dbf.oestjylland@gmail.com
- Dansk Entomologisk Forening, entomologiskforening@gmail.com
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund lokal, himmerland@sportsfiskerforbundet.dk
- Danske Vandløb, dv@danskevandloeb.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Fiskerikontrollen i Nykøbing Mors, inspektoratvest@fiskeristyrelsen.dk
- Viborg Sportsfiskerforening, Jørgen Buch, formand@vsf.dk
- Ejer af matrikel 3a, Torp Gde., Karup

Bilag 1: Oversigtskort

Figur 2: Oversigtskort der viser placering af grundvandsboringer i nærområdet.

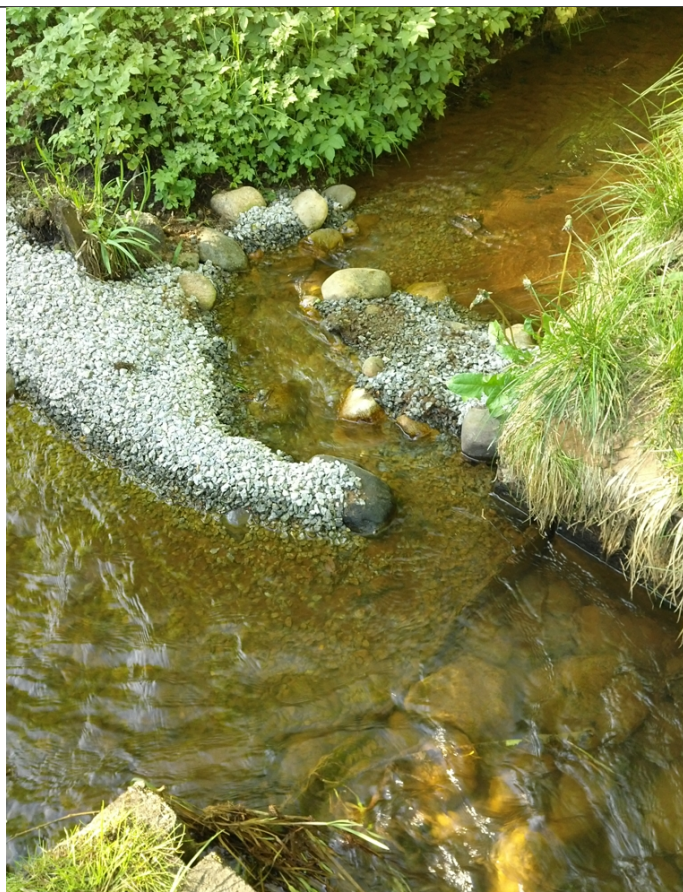

Figur 3: Oversigtskort der viser placering af indvindingsbygværk og fiskesøerne.

Billede af indvindingsbygværk

Billedet er taget den 16. maj 2025. Det viser hvordan vandindtaget ser ud i dag. I billedet løber vandet mod nord i Over Torp Bæk.

Billedet er taget den 16. maj 2025. Det viser hvordan vandindtaget ser ud i dag. I billedet løber vandet mod sydøst i Over Torp Bæk.

Billedet er taget den 19. juni 2025 af ansøger. Det viser hvordan ansøger vil tilføje et stykke træ der bedre afskærmer indløbet fra vandløbet.

Bilag 2: Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet og klagefristen er 4 uger fra afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Såfremt der bliver klaget over afgørelsen, må den ikke udnyttes medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet opretholder afgørelsen. Miljø- og Fødevareklagenævnet kan dog i særlige tilfælde ophæve denne opsættende virkning.

Klager kan indsendes via Klageportalen, som du finder et link til her: [Miljø- og Fødevareklagenævnet \(naevneneshus.dk\)](https://naevneneshus.dk) Her kan du også læse mere om klagenævnets sagsbehandling. Klageportalen kan også findes på borger.dk og virk.dk, hvor du kan logge på med MitID.

Klagen sendes via Klageportalen til Viborg Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Kommunen i Klageportalen.

Klagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen. Hvis du på grund af særlige forhold ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Kommunen, som har truffet afgørelse i sagen. Kommunen videregiver herefter anmodningen til klagenævnet, som afgør, om anmodningen kan imødekommes.

Gebyr

Det koster et gebyr at klage over afgørelsen. Gebyrets størrelse er pr. 1. februar 2017 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer.

Klagegebyret opkræves af Nævnenes Hus. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling. Gebyr skal indbetales inden for en fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Gebyret tilbagebetales, hvis:

1. klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for at efterkomme afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis:

- der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- klager der i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyet tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyet, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Spørgsmål om betaling og tilbagebetaling af gebyr afgøres af Miljø- og Fødevareklagenævnet. Nævnets afgørelser kan ikke anbringes for anden administrativ myndighed.

Hvis du vil indbringe afgørelsen efter vandforsyningsloven for domstolene, skal det ske inden 6 måneder, fra du har modtaget dette brev.